

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENÁŘ
UDÁLOSTÍ

Z OBSAHU:

| Směrnice o podpoře energie z obnovitelných zdrojů |

| Čistá mobilita v EP |

| Rozpočet EU27 |

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDÁŘ
UDÁLOSTÍ

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

podle Evropské komise musí evropský rozpočet zůstat na stejné úrovni, přičemž jeho čtvrtina má jít na opatření proti klimatickým změnám, tzn. financování obnovitelných zdrojů energie, zlepšení energetické účinnosti, přizpůsobení se změně klimatu a na pomoc s klimatickými opatřeními rozvojových zemí. Do rozpočtu chce získat 20 % příjmů z výnosů z EU ETS, přičemž výnosy z prodeje emisních povolenek jsou příjmem členských států. Hlavním problémem ale je, že EU ETS pokrývá pouze zhruba polovinu zdrojů emisí a nezahrnuje emise z dopravy, zemědělství nebo domácností, přestože ty se podílí na negativních důsledcích klimatické změny stejným způsobem. Zatímco dnes členské státy výnosy užívají na své environmentální politiky, přesunutí pětiny těchto příjmů do obecného evropského rozpočtu může znamenat přerozdělení této částky tak, že nepůjde na dekarbonizaci evropského průmyslu, odkud tyto peníze pocházejí, ale na jiná opatření vně i mimo EU. To s sebou nese riziko ohrožení konkurenceschopnosti odvětví nejvíce ohrožených únikem uhlíku i hospodářského rozvoje méně ekonomicky vyspělých členských států. Navrhovaný soubor nových vlastních zdrojů má pokrýt výpadek příjmů po odchodu Velké Británie z EU, otázkou však je, zda by s nižším počtem států neměl být také rozpočet nižší. Více o návrhu rozpočtu uvnitř bulletinu.

Příjemné čtení přeje,

Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53, publicaffairs@cez.cz
Zuzana Krejčířiková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Lucie Horová | Michal Jedlička |
Daniel Měsíc | Zuzana Mjartanová | Tomáš Pírk |
Jan Prášil |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a bezplatně |
Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí za správnost a úplnost informací. |
Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise, Evropské rady, Evropského parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com a Free-images.com.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDÁŘ
UDÁLOSTÍ

Směrnice o podpoře
energie
z obnovitelných zdrojů

Energetická účinnost
stále nejasná

Čistá mobilita v EP

Strategické partnerství
EU - Egypt

SMĚRNICE O PODPOŘE ENERGIE Z OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ

Další, tentokrát již třetí, jednání o refitu směrnice o podpoře energie z obnovitelných zdrojů (RED) mezi Radou, Parlamentem a EK se uskutečnilo dne 17. května. Předmětem tohoto trialogu byly především technické otázky, jako jsou parametry přeshraničních podpůrných schémat, využití pokročilých biopaliv v sektoru dopravy a pravidla pro vlastní spotřebu elektřiny z OZE.

Stěžejní téma v podobě nastavení cílů pro OZE do roku 2030 tak zůstalo prozatím nedořešeno. Z navrženého programu se však ne všechna témata podařilo projednat. Jedním z neprojednaných témat byla otázka nastavení pravidel pro samovýrobce elektřiny z OZE, v nichž návrh směrnice navazuje na úpravu navrženou v legislativě designu trhu v podobě lokálních energetických komunit. Druhé téma, které se nedostalo na pořad jednání, byla otázka biopaliv, konkrétně podí-

lu palmového oleje v pokročilých biopalivech a případný dopad jeho dalšího využívání na proces odlesňování planety.

Poslední jednání v trialogu k nové podobě RED je plánováno na 29. května. K tomuto datu se ze strany institucí vážou velká očekávání stran dohody o nastavení EU cíle podílu elektřiny vyrobené z OZE v hrubé domácí spotřebě. Je logické, že s ohledem na rozdílné postoje Parlamentu (podpora 35% cíle)

a Rady (zachování návrhu EK v hodnotě 27 %) je tato otázka zatím nejspornější. Parlament však očekává v otázce nastavení cíle pro OZE do roku 2030 větší flexibilitu zastoupení členských států. Z tohoto pohledu lze ve finální podobě směrnice reálně očekávat spíše 30% cíl než zachování původního návrhu EK v podobě 27% cíle, který ve svém společném přístupu z 18. prosince minulého roku podpořila Rada.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍ

Směrnice o podpoře
energie
z obnovitelných zdrojů

Energetická účinnost
stále nejasná

Čistá mobilita v EP

Strategické partnerství
EU - Egypt

ENERGETICKÁ ÚČINNOST STÁLE NEJASNÁ

Dlouhý maraton jednání o revizi Směrnice o energetické účinnosti nemá ani po zatím posledním trialogu dne 17. května jasné rozuzlení a na finální dohodu Evropského parlamentu, Rady a Evropské komise si budeme muset počkat minimálně do 30. května, kdy je naplánován trialog další. Bude poslední?

Prozatím panuje zásadní neshoda u závaznosti či nezávaznosti účinnostního cíle. Na druhou stranu dostalo bulharské předsednictví mandát vyjít vstříc Evropskému parlamentu (EP) při stanovení hodnoty tohoto cíle a už nebazíruje na 30 %. Výsledným kompromisem by tak mohlo být něco mezi 31-32 %, pokud EP ustoupí ze svého dosavadního 35% požadavku. Kde Rada ustoupit nehodlá, je zahrnutí úspor v dopravě, které dlouhodobě požaduje Parlament. Co se týče faktoru primární energie (PEF), tak se začíná rýsovat spíše níže, někde kolem hodnoty 2,0.

Hlavním posunem při posledním trialogu byla však změna v pojetí článku 7, který vyzývá země, aby každoroční úspory energie představovaly 1,5 % ročních prodejů konečným spotřebitelům. Pro členské země je zásadní, aby si u tohoto článku mohly ponechat dostatečnou flexibilitu v jeho plnění, zatímco EP obecně tuto flexibilitu vnímá jako způsob se z povinností vyvléci. Podle aktuálních zpráv by se jednání měla odklonit od samotných výjimek a namísto toho stanovit realis-

tické cíle, které by členské země musely bezbytku naplnit. Konkrétní čísla jsou prozatím pouze k diskusi.

Zatímco bulharské předsednictví by rádo do táhlo revizi směrnice do finále, český europoslanc a zpravodaj Miroslav Poche prý nespěchá a chce si počkat na lepší kompromisní návrhy. Neskrývá, že pro Evropský parlament je důležitá spíše než cifra otázka závaznosti cíle a dosažení silného článku 7.

Směrnice o podpoře energie z obnovitelných zdrojů

Energetická účinnost stále nejasná

Čistá mobilita v EP

Strategické partnerství EU - Egypt

ČISTÁ MOBILITA V EP

Ve Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (ENVI) Evropského parlamentu proběhla dne 16. května diskuse ohledně dvou legislativních návrhů z balíčku čisté mobility, který Komise předložila začátkem listopadu 2017.

Jako první představila europoslankyně Miriam Dalli (Malta, S&D) [návrh zprávy](#) k návrhu revize nařízení, kterým se stanoví emisní normy pro nové osobní automobily a pro nová lehká užitková vozidla. Zpravodajka zdůrazňuje, že vzhledem k závazkům z Pařížské dohody je nezbytné nastavit ambiciózní cíle v oblasti emisí CO₂ u vozidel. S odkazem na technologický pokrok, kdy těžší vozidla už nemusí nezbytně produkovat více emisí, navrhuje nadále nerozlišovat při stanovení cílů podle hmotnosti vozidla, protože parametr hmotnosti by mohl vést k nadměrnému odměňování těžších automobilů. Jednotné cílové hodnoty CO₂ by tudíž měly zajistit envi-

ronmentální a další výhody plynoucí z omezení velikosti a váhy vozidel. Pro vozidla s nulovými a nízkými emisemi zpravodajka navrhuje 20% tržní podíl prodeje automobilů v roce 2025. A oproti Komisi navrhuje přísnější cíle pro průměrné emise z vozových parků nově registrovaných vozidel. Zpravodajka dále požaduje, aby Komise prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci vypracovala metodiku, na jejímž základě by počínaje rokem 2025 výrobci pravidelně vykazovali údaje o emisích CO₂ vznikající během životního cyklu vozidel, které uvádějí na trh.

Další na pořadu jednání byl [návrh zprávy](#) europoslance Andrzeje Grzyba (EPP) k návrhu revize směrnice o podpoře čistých a energeticky účinných silničních vozidlech. Polský europoslanec podpořil snahu o posilování nových, čistých technologií a o dlouhodobé snižování emisí v sektoru dopravy skrze zadávání veřejných zakázek. Ve své zprávě upřesňuje ustanovení o minimálních cílech pro zadávání veřejných zakázek a ukazatele doplňuje o podíl vozidel s nulovými emisemi v rámci cíle stanoveného pro čistá vozidla. Česká republika by podle návrhu měla zajistit 30% podíl vozidel s nulovými emisemi v rámci cíle pro čistá vozidla do roku 2025 a 75% podíl do roku 2030. Zároveň zpravodaj konstatuje, že naplnění směrnice bude vyžadovat dodatečné finanční prostředky pro zadavatele veřejných zakázek a požaduje tuto skutečnost zohlednit při přípravě příštího víceletého rámce na období 2021 – 2027. Pozměňovací návrhy ke zprávám bylo možné předkládat do 23. května.

Více k balíčku čisté mobility viz [Bulletin z prosince 2017](#).

Směrnice o podpoře
energie
z obnovitelných zdrojů

Energetická účinnost
stále nejasná

Čistá mobilita v EP

Strategické partnerství
EU - Egypt

STRATEGICKÉ PARTNERSTVÍ

EU - EGYPT

Evropská unie uzavřela v Káhiře dne 23. dubna **Memorandum o porozumění** ohledně strategického partnerství v oblasti energetiky mezi EU a Egyptem. Dohoda o spolupráci je uzavřena na pět let do roku 2022 a stanoví priority diktované nutností přechodu na čistou energii a současně potřebou zabezpečení dodávek. Obě strany mají zájem na diverzifikaci vlastních zdrojů a v zásadě navazují na spolupráci v rámci předchozí dohody podepsané v prosinci 2008.

Egypt je zemí bohatou na energetické zdroje. Je největším producentem ropy mimo OPEC v Africe a druhým největším producentem zemního plynu na tomto kontinentu. Podle dostupných údajů vládní agentury pověřené rozvojem obnovitelných zdrojů (NREA) byl v roce 2015 hlavním zdrojem pro výrobu elektřiny zemní plyn a ropa (94 %), následuje výroba ve vodních elektrárnách (5 %)

a ve větrných parcích (1 %). Jenomže těžba ropy i zemního plynu od roku 2009 klesá. Zároveň v důsledku změn životního stylu, nárůstu obyvatel a rostoucích nároků energeticky náročných průmyslových oborů prudce roste poptávka po elektrické energii. Její nedostatek vedl i k častým výpadkům elektřiny. A tak Egyptu nezbývá než se ohlížet po no-

vých zdrojích. V roce 2014 vláda schválila výstavbu první tepelné elektrárny na uhlí a koncem roku 2017 podepsala smlouvy s Ruskem a Rosatomem na výstavbu a financování první jaderné elektrárny El Dabaa, která by od roku 2022 měla zajišťovat 6 % spotřeby elektřiny v zemi. Problémem je, že uhelný zdroj si vyžádá do-

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDÁŘ
UDÁLOSTÍ

Směrnice o podpoře
energie
z obnovitelných zdrojů

Energetická účinnost
stále nejasná

Čistá mobilita v EP

Strategické partnerství
EU - Egypt

voz uhlí, vláda nemá strategii na snižování výroby z fosilních zdrojů a rozvoj obnovitelných zdrojů nepostupuje dostatečně rychle.

Memorandum si mj. klade za cíl podpořit ambice Egypta v oblasti obnovitelných zdrojů.

V jeho pobřežních oblastech jsou vysoké a stabilní rychlosti větru a pro výstavbu větrných farem jsou vhodné i rozsáhlé pouště.

Egyptská vláda si **vytyčila cíl** dosáhnout do roku 2022 podílu 23 % elektřiny z obnovitelných zdrojů. To, zda se podaří cíle dosáhnout, je předmětem diskusí, nicméně snaha o realizaci je zjevná. V poslední době se objevuje řada vládních tendrů na výstavbu větrných a solárních kapacit. Aktuální výstavba solárního parku Benben s 32 elektrárnami má v polovině příštího roku zajistit nových 1,6-2 GW, přičemž disponuje 25 letým kontraktem na prodej elektřiny za 7,8 US centů/kWh. Evropská banka pro obnovu a rozvoj poskytla na výstavbu tří z nich s výkonem 120 MW půjčku ve výši 73 milionů USD

z rámce pro obnovitelné zdroje v Egyptě.

Na posílení přenosové sítě poskytne banka **půjčku** až 180 milionů eur.

Realizaci energetické strategie Egypta může napomoci i spolupráce s EU, a to počínaje podporou reforem institucí i trhu či přizpůsobení legislativy a konče konkrétními projekty v oblasti obnovitelných zdrojů energie, včetně mobilizace soukromých investic. Velkou výzvu představují také přenosové sítě, ať již se jedná o potřebu jejich modernizace, či posouzení posílení propojení do sousedních zemí

a poté do EU. Politika sousedství je založená na principu, že řešení problémů nezná hranice, což platí zejména pro životní prostředí a energetiku. A vzhledem k tomu, že egyptská síť je propojená s Libyí, Jordánskem, Sýrií a Libanonem, už dnes představuje klíč pro přeshraniční obchod s elektřinou. Nemluvě o studiích ohledně propojení např. na Saudskou Arábii, Súdán, Kongo, Etiopii či Řecko.

Nový vítr pro Belgii

NOVÝ VÍTR PRO BELGII

V návaznosti na rozhodnutí o odstavení jaderných elektráren z provozu oznámila dne 20. dubna belgická vláda, že zdvojnásobí kapacitu větrných turbín pro výrobu elektřiny v pobřežních vodách Severního moře.

Pro nové turbíny vláda vyhradí oblast o rozloze 221 km². Belgie má dosud čtyři větrné parky na volném moři podél přístavního města Zeebrugge u severní hranice s Nizozemím. Jejich současný instalovaný výkon je 871 MW, přičemž podle dosavadních plánů by zde měla být kapacita do roku 2020 navýšena na 2,2 GW. Nyní hodlá belgická vláda počet parků rozšířit na devět a získat tak do roku 2025 dalších 2,1 GW také z lokality u města De Panne v blízkosti hranice s Francií.

Pokud jde o financování projektu, má vláda v úmyslu do budoucna výrazně omezit veškeré dotace, které dosud pro realizaci obnovitelných zdrojů poskytovala. Plánuje po vzoru

Německa a Nizozemí uspořádat soutěžní nabídková řízení.

Belgická vláda stojí před úkolem zajistit bezpečnost dodávek elektřiny, cenově dostupnou energii, dosažení klimatických cílů, které vyplývají z Pařížské dohody a přitom

zajistit bezpečnost provozu při výrobě elektřiny. V březnu letošního roku **schválila** nový „energetický pakt“, který potvrdil předchozí politiku postupného odstavování jaderných zdrojů do roku 2025. Touto cestou se už v roce 1999 vydal kabinet tehdejšího premiéra G. Verhofstadta. A bez ohledu na řadu pe-

ripetí se na tom v zásadě nic nemění. Nová strategie zachovává plán na ukončení výroby energie z jádra a vyžaduje, aby investice do plynu, obnovitelných zdrojů a zejména do větrných turbín nahradily kapacitu, která bude ztracena v důsledku odstavení všech sedmi jaderných reaktorů. Přitom jaderná energie se dnes podílí na výrobě elektřiny v zemi 54 %.

Větrné turbíny u belgického pobřeží by podle plánu měly do roku 2025 celkově poskytnout kapacitu zhruba 4 GW. Umístěny by měly být 35 až 40 km od břehu, aby se nekazil výhled z pevniny na moře. Současně bude třeba zajistit bezpečnost námořní dopravy, protože tato oblast Severního moře je jednou z nejrušnějších námořních tras na světě. Vyřešit se také musí přenos elektřiny z větrných parků na pevninu a dále do vnitrozemí. Podle provozovatele sítě společnosti Elia bude nezbytné vybudovat novou přenosovou trasu, a to podle odhadů může trvat i déle než sedm let.

Zelený brexit

Energetické služby
se zárukou

Pravidla obchodování
na vnitrodenním trhu
s elektřinou

ZELENÝ BREXIT

Sněmovna lordů Velké Británie odhlasovala dne 16. května dodatek k zákonu o vystoupení své země z Evropské unie. Poměrem hlasů 294 ku 244 se členové Horní sněmovny britského parlamentu vyslovili ve prospěch dodržování „evropských principů a standardů v oblasti životního prostředí“ i po odchodu z EU v březnu 2019.

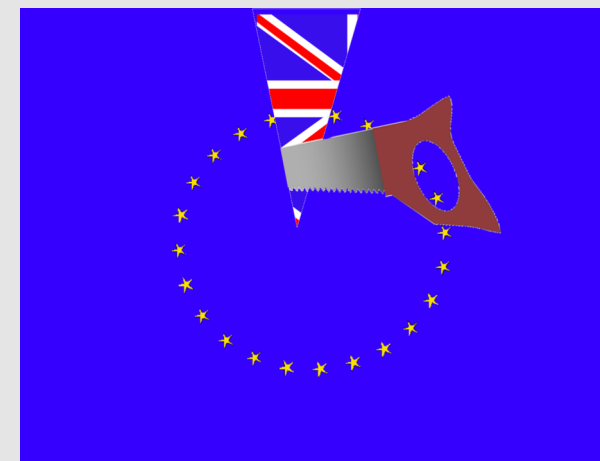
Horní sněmovna britského parlamentu v uplynulých týdnech schválila řadu dodatků, jejichž smyslem je zachování užšího vztahu s EU. A dodatek ohledně standardů v oblasti životního prostředí jen dále odhaluje potíže, kterým musí vláda T. Mayové čelit. Britský tisk v této souvislosti používá sportovní terminologii a píše, že jde o další porážku britské premiérky na domácím hřišti, a to v pořadí už **patnáctou**. K těm nejtěžším se vedle celní unie a Evropského hospodářského prostoru nyní nejnověji přiřadilo také životní prostředí.

Vedle záruk, že v legislativě nedojde k od-

stranění nebo snížení žádných práv ani závazků, které přispívají k ochraně a zlepšování životního prostředí, požaduje dodatek Horní komory britského parlamentu také právní předpisy pro zřízení nezávislého kontrolního orgánu, který by v zájmu ochrany životního prostředí v zemi dohlížel na dodržování legislativy. V současné době je uplatňování právních předpisů EU členskými státy pod dohledem Evropské komise a v případě jejich nesprávného uplatňování nebo nečasné implementace do vnitrostátního práva může Komise předpisy vymáhat nebo věc předložit Soudnímu dvoru EU. Naposledy tak v souvislosti s nedodržováním čistoty ovzduší učinila 17. května, kdy podala žalobu k Soudnímu dvoru EU na šest členských zemí, včetně Velké Británie.

Zákon, který má zajistit právní kontinuitu po brexitu, se nyní vrací do Dolní sněmovny, kde budou mít poslanci definitivní možnost hlasovat pro nebo proti. I když Dolní sněmovna má možnost rozhodnutí Sněmovny lordů přehlasovat, může, **podle agentury Reuters**, současný vývoj podpořit ty z poslanců, kteří si přejí užší vazby s EU po brexitu. Premiérka

Mayová rozhodně nemá situaci pod kontrolou. Parlamentní většinu Konzervativců ztratila loni v červnu a svou menšinovou vládu opírá o podporu severoirské strany DUP.

Zelený brexit

Energetické služby
se zárukouPravidla obchodování
na vnitrodenním trhu
s elektřinou

ENERGETICKÉ SLUŽBY SE ZÁRUKOU

Eurostat, statistický úřad Evropské komise, a Evropská investiční banka (EIB) dne 8. května vydaly **průvodce pro statistické zpracování smluv o energetických službách se zárukou**.

Smlouvy o energetických službách se zárukou (EPC) ve veřejném sektoru mohou nabízet praktická řešení, jak zajistit vyšší energetickou účinnost veřejných budov a jiných veřejných infrastruktur. V závislosti na smluvní dohodě může počáteční investici poskytnout soukromý partner, přičemž tato investice může být splacena zaručenými úsporami energie. Rozhodnutí veřejného sektoru zadávat projekty v oblasti energetické účinnosti formou smlouvy o energetických službách se zárukou jsou však někdy ovlivněna očekáváním, pokud jde o jejich statistické zpracování. Nejistota ohledně způsobu, jak posuzovat statistické zpracování těchto smluv, tak může způsobovat obtíže a zpoždění v různých fázích přípravy a provádění investičních projektů.

Proto Eurostat společně s EIB vypracovaly průvodce pro statistické zpracování smluv o energetických službách se zárukou. Průvodce vysvětluje, jak smlouvy o energetických službách se zárukou fungují, a poskytuje přehled o potenciálním dopadu na veřejné finance. To by mělo pomoci členským státům a dalším zúčastněným stranám lépe pochopit dopad, který mají jednotlivé prvky těchto smluv na klasifikaci uskutečněných investic, ve vládních rozvahách nebo mimo ně, a veřejným orgánům přijímat informovanější rozhodnutí při přípravě a realizaci smluv o energetických službách se zárukou. Zároveň by průvodce měl odstranit domnělé překážky pro investice do projektů v oblasti energetické účinnosti. Komisař pro energetiku a oblast klimatu Miguel Arias Cañete věří, že „díky tomuto průvodci bude pro školy, nemocnice a jiné veřejné budovy (které představují více než 10 % budov v EU) snazší investovat do zlepšování energetické účinnosti.“ Průvodce navazuje na **pokyny** Eurostatu ze září 2017 k revidovanému režimu zpracování smluv o energetických službách se zárukou v účtech vládních institucí. Bohužel v rámci

České republiky tento nový průvodce neřeší hlavní překážku, kterou představuje Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, kde v případě externího financování nemohou organizační složky státu využít EPC vzhledem k tomu, že nejsou oprávněny přijímat úvěry. Smlouva o EPC je v takovém případě bohužel jako dodavatelský úvěr vnímána.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍ

Zelený brexit

Energetické služby
se zárukouPravidla obchodování
na vnitrodenním trhu
s elektřinou

PRAVIDLA OBCHODOVÁNÍ NA VNITRODENNÍM TRHU S ELEKTŘINOU

Po rozsáhlých diskusích mezi provozovateli přenosových soustav, regulačními orgány a účastníky trhu s elektřinou **zveřejnila** na začátku května Agentura pro spolupráci energetických regulačních úřadů ACER rozhodnutí o pravidlech pro obchodování na vnitrodenním trhu s elektřinou.

Obchodování má začít v 15 hod. dne předcházejícímu dodávce, s platností od začátku roku 2019, nebo po jednom měsíci od schválení metodik pro výpočet přidělování přeshraničních přenosových kapacit. Obchodování pak má být ukončeno vždy hodinu před dodávkou elektrické energie.

Agentura rozhodnutím reagovala na četné žádosti účastníků trhu, aby obchodování na vnitrodenním (intraday) trhu začalo co nejdříve. Z hlediska obchodníků je to stěžejní

pro konečné dorovnání jejich pozic. Obchodování až do 60 minut před dodávkou jim umožní vyrovnat případnou odchylku, a vyvarovat se tak případných sankcí ze strany provozovatele soustavy. Pravidla se vztahují pouze na přeshraniční obchodování na vnitrodenním trhu, na národní vnitrodenní trhy nemají vliv.

Rozhodnutí zároveň ponechává flexibilitu

provozovatelům přenosových soustav (TSOs) ohledně přidělené přeshraniční kapacity pro obchodování na vnitrodenním trhu. Jednou z hlavních výtek TSOs v procesu stanovování pravidel bylo, že v čase mezi ukončením denního (day-ahead) trhu s elektřinou (v regionu CORE je obchodování ukončeno mezi 11 - 12 hod. dne před dnem dodávky elektřiny) a plánovaným otevřením vnitrodenního trhu v 15 hod. nejsou schopni propočítat spolehlivou výši dostupné kapacity. ACER proto rozhodl, že TSOs mohou kapacitu uvolňovat postupně, dle jejich uvážení. Z hlediska účastníků trhu je stěžejní, aby byla pro toto uvolňování kapacity co nejdříve stanovena jasná pravidla.

Základem pro rozhodnutí je Nařízení Komise 2015/1222, kterým se stanoví rámcový pokyn pro přidělování kapacity a řízení přetížení (CACM), dle kterého mají provozovatelé přenosových soustav navrhnout časy otevření a ukončení vnitrodenního trhu. Jejich návrh má být schválen všemi regulačními orgány (NRAs) v EU. Pokud se NRAs do 6 měsíců na návrhu neshodnou, má o něm rozhodovat právě agentura ACER.

Znečištěné ovzduší před Soudním dvorem EU

Formální přijetí
závazných cílů
pro snižování emisí

ZNEČIŠTĚNÉ OVZDUŠÍ PŘED SOUDNÍM DVOREM EU

Evropská komise dne 17. května zaslala žalobu k Soudnímu dvoru EU v Lucemburku ohledně nedodržování evropského práva v oblasti čistoty ovzduší hned na šest členských států EU.

Dlouhodobé překračování limitů se týká dvou látek: oxidu dusičitého (NO₂), který produkuje především silniční doprava a průmysl a polévatého prachu (PM₁₀), který se vyskytuje převážně v emisích z průmyslu, vytápění domácností, dopravy a zemědělství. Příslušné limity jsou stanoveny ve **směrnici** o kvalitě vnějšího ovzduší a měly být splněny v roce 2010 v případě NO₂, resp. 2005 v případě PM₁₀.

Komise předložila Soudnímu dvoru EU věc Německa, Francie a Velké Británie, protože dlouhodobě porušují normy EU týkající se limitů NO₂ a nepřijaly vhodná opatření,

kteřá by zaručila, že k nápravě dojde v co nejkratší době. Situace je alarmující především ve velkých městech. Měření (z roku 2016) ukazují, že ve Stuttgartu roční koncentrace dosahovaly až 82 µg/m³, přičemž limit je 40 µg/m³, v Paříži ve stejném roce dosahovaly 96 µg/m³ a v Londýně dokonce 102 µg/m³. Ohledně oxidu dusičitého je řízení o nesplnění povinnosti vedeno celkem se 13 členskými státy, mj. i s Českou republikou.

V souvislosti s nedodržováním limitů týkajících se polévatého prachu (PM₁₀) se před unijní soud dostaly Itálie, Maďarsko a Rumunsko. Denní limity byly (v roce 2016) překračovány v případě Itálie až v 89 dnech. Ohledně polévatého prachu je řízení o nesplnění povinnosti vedeno celkem s 16 členskými státy, mj. i s Českou republikou.

Případy šesti členských států se jako první dostaly až k unijnímu soudu, přičemž tomuto kroku předcházelo zaslání odůvodněného stanoviska. Další tři členské země: Česká republika, Slovensko a Španělsko se na zá-

kladě předloženého plánu řešení problémů v oblasti čistoty ovzduší zatím takovému kroku vyhnuly. Komise bude situaci v těchto státech monitorovat a sledovat, zda na základě předložených opatření dochází v co nejkratší době ke skutečné nápravě.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENÁŘ
UDÁLOSTÍ

Znečištěné ovzduší
před Soudním dvorem
EU

Formální přijetí
závazných cílů
pro snižování emisí

FORMÁLNÍ PŘIJETÍ ZÁVAZNÝCH CÍLŮ PRO SNIŽOVÁNÍ EMISÍ

Rada EU dne 14. května formálně přijala dva legislativní texty, které mají za cíl podpořit snižování emisí skleníkových plynů v odvětvích, která nespádají pod evropské schéma obchodování s povolenkami. Sektory mimo EU ETS, produkovaly v roce 2014 zhruba 60 % emisí skleníkových plynů EU. Nově přijatá legislativa tak významným způsobem přispěje k plnění závazků z Pařížské dohody.

Nařízení o zahrnutí emisí skleníkových plynů a jejich pohlcování v důsledku využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví (LULUCF) do rámce politiky v oblasti klimatu a energetiky má v období let 2021 – 2030 podpořit lepší ochranu a obhospodařování půdy a lesů v EU. Stanoví rámec, který bere v úvahu emise vyprodukované, či pohlcené tímto odvětvím.

Nařízení o závazném každoročním snižování emisí skleníkových plynů v sektorech mimo EU ETS stanoví pro členské státy cíle snižování emisí na období 2021–2030. Závazné vnitrostátní cíle v sektorech dopravy, nakládání s odpady, zemědělství, využívání půdy a lesnictví (LULUCF) a sektoru budov jsou pro jednotlivé členské státy nastaveny na škále 0 až 40 procent tak, aby na evropské úrovni došlo do roku 2030 ke 30% snížení emisí oproti roku 2005. Pro Českou republiku byl přijat závazek 14% snížení.

Evropská komise předložila návrhy na obě nařízení v červenci 2016. Evropské instituce v rámci dialogu dosáhly předběžné dohody o konečném znění textů v prosinci 2017. Evropský parlament přijal předběžnou dohodu v dubnu 2018 (více viz [dubnový Bulletin](#)). Formální přijetí v Radě je posledním krokem celého legislativního procesu. Následně budou nařízení vyhlášena v Úředním věstníku EU a vstoupí v platnost dvacet dní po vyhlášení.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDÁŘ
UDÁLOSTÍ

Rozpočet EU27

ROZPOČET EU27

Na začátku května předložila Evropská komise **návrh** víceletého finančního rámce na období 2021 – 2027. Kromě nově zaměřených priorit a inovace finančních zdrojů přichází Komise s návrhem mechanismu právního státu, kterým by chtěla zajistit řádné finanční řízení a efektivní financování z EU.

Pro nadcházející období Komise navrhuje rozpočet ve výši 1 135 miliard eur v prostředcích na závazky (vyjádřeno v cenách roku 2018), což odpovídá 1,11 % hrubého národního důchodu (HND) EU-27. Příspěvek členských států do rozpočtu EU by se tak po odchodu Velké Británie měl navýšit, v současném období totiž odpovídá zhruba 1,00 % HND. Nově Komise vymezuje priority, u kterých navrhuje navýšení finančních prostředků. Týká se to oblastí s evropskou přidanou hodnotou, jako je digitální ekonomika, výzkum a inovace, mládež, ochrana vnějších hranic, bezpečnost a obrana, či vnější akce.

V souhrnu by tyto oblasti získaly ve srovnání se současným rozpočtem o 109 miliard eur více. Také prostředky, které směřují na podporu klimatických cílů, by se mohly navýšit, a to ze současných 20 % na 25 %, což v předpokládaném objemu odpovídá navýše-

ní na 320 miliard eur ze současných 206 miliard eur. Nové priority si nutně vyžádají určité škrtky v jiných oblastech. Komise hodlá omezit finanční prostředky na společnou zemědělskou politiku a kohezní politiku (v obou případech zhruba o 5 %), přičemž počítá

Rozpočet EU27

s modernizací těchto oblastí. Politika soudržnosti by do budoucna měla sehrát větší roli při podpoře strukturálních reforem a dlouhodobé integraci migrantů.

Návrh do budoucna počítá s jednodušší strukturou rozpočtu, resp. se snížením počtu programů ze současných 58 na 37. Rozptýlené finanční zdroje by se měly spojit, čímž by se využívání finančních nástrojů zjednodušilo, mimo jiné prostřednictvím fondu InvestEU. Komise klade důraz na flexibilitu, která by měla umožnit rychlou a účinnou reakci např. v případech mimořádných situací v oblastech jako je bezpečnost a migrace.

Hlavní novinkou navrhovaných pravidel je posílení vazby mezi financováním EU a zásadami právního státu. Komise v této souvislosti navrhuje vytvoření nového mechanismu, a to formou nařízení, které by schvalovala Rada (kvalifikovanou většinou) a Evropský parlament. Nový mechanismus by omezil přístup členských států k finančním prostředkům EU v případě, že by došlo k porušení zásad právního státu. Případný návrh

na uplatnění mechanismu by předkládala Komise a přijímala Rada hlasováním obrácenou kvalifikovanou většinou.

Co se týká finančních zdrojů, navrhuje Komise zjednodušit stávající vlastní zdroj z daně z přidané hodnoty (DPH) a zavést soubor nových vlastních zdrojů, který by byl propojen

s politickými prioritami. Komise by tak ráda do rozpočtu získala 20 % příjmů z výnosů z EU ETS, 3% paušální sazbu uplatněnou na nový společný konsolidovaný základ daně z příjmů právnických osob, či vnitrostátní příspěvek vypočtený podle množství nerecyklovaných plastových obalových odpadů v jed-

notlivých členských státech. Komise předpokládá, že nové vlastní zdroje by představovaly přibližně 12 % celkového rozpočtu EU a mohly by přispět částkou až 22 miliard eur ročně.

Rozhodnutí o podobě víceletého finančního rámce EU na období 2021 – 2027 je nyní na Radě EU, která bude rozhodovat jednomyslně po obdržení souhlasu Evropského parlamentu. Ten už v březnu z vlastní iniciativy (INI) přijal předběžné pozice k víceletému finančnímu rámci na období 2021 - 2027 a otázce vlastních zdrojů (k dispozici [zde](#) a [zde](#)). Europoslanci vstupují do nadcházejících jednání s požadavkem navýšení rozpočtu EU: podporují nové priority, požadují zachování financování zemědělské a kohezní politiky na současné úrovni, rozpočet na úrovni 1,3 % HND a zavedení nových zdrojů příjmů EU.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍ**Statistiky produkce
jaderné energetiky EU
v roce 2016**

STATISTIKY PRODUKCE JADERNÉ ENERGETIKY EU V ROCE 2016

Evropský statistický úřad Eurostat **zveřejnil** na svých stránkách údaje o výrobě jaderné energetiky v rámci Evropské unie v roce 2016. Výsledky tohoto celkem stručného výzkumu jsou námětem našeho dnešního článku.

Ve kterých zemích se aktuálně využívá jaderná energetika? K jakým účelům?

V roce 2016 využívalo jaderné zdroje 14 členských států Evropské unie z 28, tj. přesně polovina. Jedná se o Belgii, Bulharsko, Českou republiku, Finsko, Francii, Maďarsko, Německo, Nizozemsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko a Velkou Británii. Hlavním účelem využívání jádra je v Evropské unii výroba elektrické energie, část se využívá rovněž pro účely vytápění.

Kolik elektrické energie z jádra se v roce 2016 vyrobilo?

V celé Evropské unii vyrobily v roce 2016 jaderné elektrárny 839 700 GWh elektrické energie, což znamená 25,8 % z celkové pro-

dukce elektrické energie na území EU. Největší podíl na této výrobě má Francie (48 %), následovaná Německem (10 %), Velkou Británií (8,5 %), Švédskem (7,5 %) a Španělskem (7 %). Tato první pětice států se tak na celkové produkci elektřiny z jádra podílí více než 80 %. Řečeno v absolutních číslech: Francie vyrobila ve svých jaderných elektrárnách 403 195 GWh elektrické energie, Německo 84 634, Velká Británie 71 726, Švédsko 63 101 a Španělsko 58 633 GWh. Pro srovnání v České republice se ve stejném roce vyrobilo 24 104 GWh a na sousedním Slovensku 14 774 GWh. Nejmenšími producenty elektřiny z jádra jsou Rumunsko (11 286), Slovinsko (5 715) a celý žebříček uzavírající Nizozemsko s 3 960 GWh.

Lze v této oblasti pozorovat nějaké dlouhodobé trendy?

Během posledních cca 30 let se nejprve objem produkce poměrně rychle zvyšoval. Mezi roky 1990 - 2004 vzrostl celkový objem vyrobené elektřiny z jaderných elektráren o 26,9 %. V tomto roce (2004) dosáhla produkce vrcholu, když se v rámci Unie vyrobilo 1 008 400 GWh elektřiny. V období let 2004 – 2016 pak nastal pokles o 16,7 %.

V meziročním srovnání 2015/2016 došlo rovněž k velmi mírnému poklesu výroby, když v roce 2015 elektrárny v rámci Unie vyrobily 857 130 MWh elektřiny.

Jakým vývojem prochází objem výroby elektřiny z jaderných elektráren v jednotlivých členských zemích?

Většina zemí využívajících k výrobě elektřiny jadernou energii její objem v období mezi roky 1990 a 2016 navýšila. Nejvyšší procentuálně nárůst této výroby přitom celkem logicky zaznamenala díky spuštění druhé jaderné elektrárny Česká republika. Množství vyrobené elektrické energie ve sledovaném období vzrostl o 91,5 % (z 12 585 na 24 104). Na druhém místě je Francie (28,4 %), následovaná Slovinskem (23,6 %), Slovenskem (22,7 %) a Finskem (20,7 %). Opačné pozice jsou vyhrazeny Švédsku, kde poklesla výroba o 7,6 % a zejména Německu, vykazujícímu hodnotu – 44,5 %. Jediným státem, který se jaderné energetiky ve sledovaném období vzdal, byla v roce 2009 Litva, naopak v roce 1996 rozšířilo řady evropské nukleární rodiny se svým programem Rumunsko.

Události z energetiky

4. – 5. ČERVNA 2018

hostí Bratislava třináctý ročník Evropského fóra jaderné energetiky (ENEF 2018).

Více informací ►►

4. – 8. ČERVNA 2018

proběhne napříč Evropskou unií tradiční týden udržitelné energie EUSEW2018. Vrcholem programu je odborná konference v Bruselu, konaná ve dnech 5. – 7. června. Součástí akce jsou od května probíhající dny energetiky, připravované v desítkách evropských měst.

Více informací ►►

13. – 15. ČERVNA 2018

se v Madridu uskuteční mezinárodní veletrh energie a životního prostředí s názvem Genera 2018. Výstava pokrývá všechna významná odvětví energetiky a její součástí je řada přidružených akcí a konferencí.

Více informací ►►

26. – 28. ČERVNA 2018

proběhne v Paříži veletrh jaderné energetiky s názvem World Nuclear Exhibition. Akce je doprovázena odbornými workshopy a konferencemi, návštěvníci rovněž budou moci využít komentovaných prohlídek areálu.

Více informací ►►

27. – 28. ČERVNA 2018

přivítá německé Karlsruhe již jedenáctý ročník veletrhu zaměřeného na energetickou náročnost budov s názvem CEB2018. Rovněž na této akci mohou zájemci navštívit některou z odborných konferencí a přednášek.

Více informací ►►

28. ČERVNA 2018

se v Sofii uskuteční konference zaměřená na problematiku financování energetické účinnosti v Bulharsku a dalších zemích střední a jihovýchodní Evropy, následovaná o den později setkáním ministrů na vysoké úrovni na téma energetického propojení regionu (CESEC).

Více informací ►►

